

Szóc Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2/2018. (III.22.) önkormányzati rendelete
a településkép védelméről

Hatályos: 2018. április 6.

Szóc
2018

Hirdetőtáblára kifüggesztve: 2018. március 22.
Levétel napja: 2018. április 7.

**Szóc Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2/2018 (III.22.) önkormányzati rendelete
a településkép védelméről**

Szóc Község Önkormányzat Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a)-h) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 43/A. § (6) bekezdés és a 9. mellékletében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Veszprém Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész, Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Soproni Igazgatóság, Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Hivatala, Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért és Kiemelt Kulturális Beruházásokért Felelős Államtitkárság, Balaton- felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

**I. FEJEZET
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**

1. A rendelet hatálya

1.§ E rendelet hatálya Szóc község teljes közigazgatási területére terjed ki.

2. Mellékletek

2.§ Jelen rendelet mellékletei:

1. melléklet: A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolása
2. melléklet: Helyi területi védelem – helyi védelem alatt álló terület lehatárolása
3. melléklet: Helyi értékvédelem – helyi védett épületek, építmények listája
4. melléklet: Településképi véleményezés – kérelem
5. melléklet: Településképi bejelentési tervdokumentáció – kérelem
6. melléklet: A településkép védelme szempontjából kiemelt területek Szócön
7. melléklet: Ajánlott növényjegyzék

3. Értelmező rendelkezések

3. § E rendelet alkalmazásában:

- a) Cégér: az adott épületen a benne folytatott mesterségre vagy tevékenységre utaló tárgyat, figurális elemet, címerszerű ábrát tartalmazó épülettartozék, mely általában merőleges a homlokzatra
- b) Cégtábla: A cég nevét vagy egyéb adatait is feltüntető tábla.
- c) Címtábla: intézmény, vállalkozás nevét, és/vagy egyéb adatait feltüntető tábla.
- d) Hirdetmény: minden olyan közérdekű tájékoztatás, információ, amely a lakosság részére közérdekű információt biztosít.
- e) Fényreklám: reklám megjelenítésére alkalmas világító reklámberendezés
- f) Hirdető-berendezés: minden olyan hordozó eszköz vagy információk tárolására is alkalmas berendezés, amely kialakításától, anyagától, méretétől, továbbá elhelyezése módjától függetlenül hirdetmény megjelenítésére szolgál.
- g) Megállító tábla: általában mozgatható, mobil hirdetőtábla, vendéglátó, kereskedelmi, szolgáltató elé a közterületre kihelyezett egy vagy kétoldalú hirdető tábla.
- h) Molinó: építményen vagy építmények, illetve fák vagy oszlopok között kifeszített, rögzített írásos vagy képi információt tartalmazó reklámhordozó.

i) Útbaigazító táblarendszer: elsősorban közérdekű, idegenforgalmi valamint közművelődési célok elérését segítő egységes felépítésű táblacsoport.

II. FEJEZET A HELYI VÉDELEM

4. A helyi védelem feladata, fajtái

4.§ (1) A helyi védelem feladata:

a) a különleges oltalmat igénylő településszerkezeti, településképi, táji, építészeti, néprajzi, településtörténeti, régészeti, művészeti szempontból védelemre érdemes:

aa) településkarakter, településszerkezetek,

ab) épületegyüttesek, épületek és épületrészek, építmények, építményhez tartozó földrészlet és annak jellegzetes növényzete,

ac) településkép, utcaképek és látványok,

ad) műtárgyak, szobrok, emlékművek, síremlékek, utcabútorok,

továbbiakban együtt védett értékek – körének számbavétele és meghatározása, nyilvántartása, dokumentálása, megőrzése, megőriztetése és a lakossággal történő megismertetése.

b) a védett értékek károsodásának megelőzése, fenntartásuk, illetve megújulásuk elősegítése.

(2) Szóc község Önkormányzatának Képviselő-testülete jelen rendeletével a megóvandó épített értékeit helyi területi és helyi egyedi védelem alá helyezi a 2. és 3. melléklet szerint.

(3) Helyi területi védelem illeti meg a közterületekből és egyedi ingatlanokból álló együttest, amelyek sajátos tájképi, településszerkezeti, településképi, építészeti, történeti adottságai folytán a település jellege és identitása szempontjából meghatározó jelentőségű.

(4) Helyi egyedi védelem illeti bármely épület, építmény, köztárgy (közhasználatra szolgáló művészeti, kegyeleti, szobor, emlékmű, díszkút és egyéb műtárgy továbbá utcabútor) egészét vagy meghatározott részét, amennyiben építészeti, történeti, néprajzi, képző- és iparművészeti értelemben a település karaktere szempontjából meghatározó jelentőségű.

5. A helyi védelem alá helyezés, valamint a védettség megszüntetése

5. § (1) A helyi védelem alá helyezésre vagy annak megszüntetésére bármely természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet – a polgármesterhez írásban benyújtott – kezdeményezése alapján kerülhet sor vagy hivatalból az önkormányzat kezdeményezheti, továbbá a településrendezési eszközök keretében elkészült örökségvédelmi hatástanulmány is javaslatot tehet.

(2) A helyi védelem alá helyezésre vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

a) a védelemre javasolt érték megnevezését, egyedi védelem esetén címét, helyrajzi számát, területi védelem esetén a terület lehatárolását a helyrajzi számok megjelölésével;

b) a védelem jellegével kapcsolatos javaslatot;

c) a védelemmel kapcsolatos javaslat rövid indokolását;

d) a kezdeményező nevét, megnevezését, lakcímét, székhelyét.

(3) A helyi védelem megszüntetésére vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

a) a védett érték megnevezését, egyedi védelem esetén címét, helyrajzi számát, területi védelem esetén a terület lehatárolását a helyrajzi számok megjelölésével;

b) a védelem törlésével kapcsolatos javaslat rövid indokolását;

c) a kezdeményező nevét, megnevezését, lakcímét, székhelyét.

(4) A védelem megszüntetésére akkor kerülhet sor, ha

a) a védetté nyilvánított helyi érték megsemmisül;

b) a védett terület, érték a védelem alapját képező értékeit helyreállíthatatlanul elveszítette;

c) a védelem tárgya a védelemmel összefüggő szakmai ismerveknek már nem felel meg;

d) a védett érték magasabb védettséget kap.

(5) A helyi védelem alá helyezés értékvizsgálat alapján történik, melynek részletes tartalmi követelményei az alábbiak:

- a) a védett építmény pontos helye (utca, házszám, hrsz.),
- b) a tulajdonosnak, kezelőjének vagy használójának neve,
- c) a védelem rövid indoklása,
- d) felmérési, rajzi dokumentáció,
- e) fotódokumentáció,
- f) az építmény rendeltetése, a használat módja,
- g) egyéb megjegyzés.

6. § (1) A helyi védelem alá helyezési, vagy megszüntetési eljárásban érdekeltnek kell tekinteni:

- a) a javaslattal érintett földrészlet, ingatlan, ingatlanok tulajdonosait,
- b) műalkotás esetén az élő alkotót, vagy a szerzői jog jogosultját,
- c) a kezdeményezőket.

(2) A helyi védelem alá helyezés vagy annak megszüntetése iránti eljárás megindításáról az önkormányzat honlapján 15 napon belül tájékoztatást kell közzétenni, továbbá írásban értesíteni kell az (1) bekezdésben meghatározott érdekeltet.

(3) A kezdeményezéssel kapcsolatban az érdekelt az értesítés átvételét követő 30 napon belül írásban észrevételt tehetnek.

7. § (1) A helyi védelem alá helyezésre, vagy a védelem megszüntetésére vonatkozó kezdeményezésről szóló előterjesztésben szerepelnie kell a védelem alá helyezés elrendelését vagy megszüntetését megalapozó értékvizsgálatnak és a 6. § (1) bekezdésben meghatározott érdekelt észrevételeinek is.

(2) A Képviselő-testület a 6. § (2) vagy (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelő tartalmú kezdeményezés alapján e rendelettel, illetve e rendelet módosításával - amennyiben települési főépítész alkalmaz, akkor a települési főépítész szakmai állásfoglalása alapján - dönt a helyi védelem alá helyezésről vagy annak megszüntetéséről.

(3) A helyi védelemmel kapcsolatos képviselő-testületi döntésről írásban értesíteni kell a 6 § (1) bekezdésben meghatározott érdekeltet.

(4) A helyi védelem alá helyezést vagy megszüntetést elrendelő önkormányzati rendelet hatályba lépésétől számított 15 napon belül a jegyző kezdeményezi az ingatlanügyi hatóságnál a védelem jogi jellegként való feljegyzését vagy megszüntetés esetén a törlését.

(5) A helyi egyedi védelem alá helyezett építmény, közterülettel határos építményrészlet, alkotás, utcabútor csak egységes megjelenésű táblával jelölhető meg.

(6) Az (5) bekezdés szerinti tábla elkészítéséről, elhelyezéséről a polgármester gondoskodik.

6. A védettséggel összefüggő korlátozások, kötelezettségek

8. § (1) A védett érték megőrzése, jókarbantartása, állapotának megóvása a tulajdonos kötelezettsége.

(2) A védett érték megfelelő fenntartását és megőrzését elsősorban a rendeltetésnek megfelelő használattal kell biztosítani.

7. A helyi védelem alatt álló értékek nyilvántartása

9. § (1) A helyi védelem alá helyezett értékekről (a továbbiakban: védett érték) az önkormányzat nyilvántartást vezet, amelybe bárki betekinthez az önkormányzatnál.

(2) A nyilvántartás tartalmazza a védett érték

- a) megnevezését, jelenlegi és ha ismert, az egykori rendeltetését,
- b) a védelmi nyilvántartási számát,
- c) pontos helyét (utca, házszám, hrsz),

- d) területi védelem esetén a védett terület lehatárolását, (helyrajzi szám, utca, házszám, épület, helyszínrajz),
  - e) a védelem típusát,
  - f) a védelem rövid ismertetése az értékvizsgálat alapján,
  - g) a védett érték állapotfelmérésének adatait,
  - h) a védett értékkel kapcsolatos intézkedéseket (korlátozás, támogatás),
  - i) egyéb adatokat, esetleges helyreállítási javaslatokat.
- (3) A nyilvántartás naprakész vezetéséről a polgármester gondoskodik.

III. FEJEZET TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK

8. A helyi védelem alatt álló területre vonatkozó területi építészeti követelmények

10. § (1) A 2. számú melléklet szerinti helyi védelem alatt álló terület (a továbbiakban: védett terület) kijelölésének célja a településszerkezet, telekstruktúra, az utcavonalvezetés, az utcakép, a település- és tájkarakter elemek megőrzésére, értékóvó fenntartására és fejlesztése.

(2) A településképet meghatározó beépítési mód a hagyományosan kialakult oldalhatáron álló, jellemzően előkert nélküli, utcafrontra merőleges beépítés.

(3) A településképet meghatározó beépítés jellemző szintszáma földszint (esetenként tetőtér beépítéssel).

(4) A településképet meghatározó utcafronti kerítés kialakítása épített jellegű kerítés a településen hagyományos építőanyagok (elsősorban rakott kő, tégl, fa, kovácsoltvas), formák (rakott kőfalak, kőbástyák), és díszítések felhasználásával történhet, részben vagy egészében áttört jelleggel.

9. A helyi védett értékekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

11.§ (1) A 3. mellékletben szereplő helyi egyedi védelem alatt álló épületek (továbbiakban: védett épület) hagyományos építészeti tömegét, tetőformáját meg kell megtartani, érintetlenül hagyva a hagyományos homlokzati nyílásrendet, és a nyílások osztásait.

(2) A védett épület korszerűsítése, átalakítása, bővítése során a védelem érdekében az épületek mai igényeknek megfelelő használatát biztosítani kell.

(3) A helyi egyedi védelem alatt álló építmények helyreállításánál, átalakításánál és bővítésénél

a) a meglévő és új épülettömegek arányai, formái és anyaghasználatai illeszkedjenek egymáshoz;

b) az épületnek a közterületről látható homlokzatán meg kell tartani, érintetlenül kell hagyni, illetve szükség esetén lehetőleg az eredeti állapotnak megfelelően vissza kell állítani:

ba) a homlokzat felületképzését;

bb) homlokzat díszítő elemeit;

bc) a nyílászárók keretezését, azok jellegzetes szerkezetét, az ablakok osztását;

bd) a lábazatot.

(4) Ha a helyi védelem alá helyezett építmény egyes részét, részletét e rendelet hatályba lépését megelőzően az eredeti eltérő megjelenésűvé alakították át, az építmény egészére vagy lehatárolható – az átalakított részt is magában foglaló – részegységére kiterjedő felújítás során azt

a) az eredeti állapotnak megfelelően, vagy

b) ha az átalakított rész eredeti állapotára vonatkozó dokumentum nem lehető fel és azt következtetésekkel sem lehet valószínűsíteni, a homlokzatot a megfelelően megmaradt eredeti elemeinek, vagy hasonló stílusú épülethomlokzatok, eredeti és analóg formaelemeinek alkalmazásával kell helyreállítani.

- (5) Helyi védelem alá helyezett épület esetében a tetőfelületet – a vízvezető rendszert beleértve – legalább a fedési anyag fajtájára kiterjedően kell megőrizni és fenntartani.
- (6) A helyi egyedi védelem alatt álló épület kerítését és kapuzatát az eredetihez hasonló anyaghasználatú, vagy ha az már nem rekonstruálható, akkor az utcában előforduló hagyományos kialakítású kerítés és kapuzat kialakítására kell törekedni.
- (7) Az épületeken, építményeken végzett bármilyen építési munka esetén a védelmet nyilvántartó lap iránymutatásai szerint kell eljárni.
- (8) A helyi védett épületeken hirdetés, reklám nem helyezhető el, csak az épületben működő tevékenységhez kapcsolódó cégér és felirat alakítható ki legfeljebb 0,5 m² méretben, a homlokzathoz igazodó módon.
- (9) Helyi védett épületen napelem, napkollektor nem helyezhető el.

10. A helyi védelem alatt álló területen vagy értéken elhelyezett sajátos építményekre, műtárgyakra vonatkozó anyaghasználati követelmények

- 12.§ (1)** Parabolaantennát, gépészeti szerelvényt, klímaberendezést, egyéb szellőzőnyílást szomszéd telkére oldalhatáron álló beépítési mód esetén, valamint az épület utcai homlokzatára nem lehet elhelyezni, azokat csak rejtetten, illetve megfelelő takarással lehet elhelyezni.
- (2) Égéstermék elvezetésére szerelt kémény nem építhető, épített égéstermék elvezető csak téglából vagy vakolt lehet.
- (3) Napelem, napkollektor csak tetősíkon helyezhető el.

11. A településkép szempontjából meghatározó területekre vonatkozó építészeti követelmények

13. § (1) Az önkormányzat az 1. melléklet szerinti lehatárolással az alábbi településképi szempontból meghatározó területeket jelöli ki:

- a) Ófalu,
  - b) Új lakóterület
  - c) Szőlőhegy
  - d) Bányaterület
  - e) Idősek otthona
  - f) Külterület.
- (2) A településkép védelme szempontjából kiemelt területnek minősül Szóc területén:
- a) régészeti lelőhely területe,
  - b) országos ökológiai hálózat – magterület,
  - c) országos ökológiai hálózat – puffertérület,
  - d) tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület,
  - e) ex-lege védett láp,
  - f) forrás területe.

14. § (1) A 13. § (1) bekezdés a) pontban meghatározott Ófalu településrészben az alábbi előírások érvényesek:

- (2) Az épületek kialakítása
- a) Az épületek főtömegének gerinciránya az Lf övezetekben utcavonalra merőleges legyen.
  - b) Az épületek 40-45 fokos hajlású magas tetővel készüljenek, ill. 30-45 fok között a közösségi épületek esetében.
  - c) A tetőfedés piros-barna árnyalatú cserép, cserép-rendszerű megjelenéshez hasonló kiselemes lemez, sík pala, ill. nád.
  - d) Elsősorban hagyományos építőanyagok alkalmazandók (kő, fa, világos színű (elsősorban fehér) vakolat).
  - e) A telken elhelyezendő épületek építészeti kialakítása egymással összhangba legyen.
  - f) Az utcai kerítés vagy lábazat anyaga elsősorban fa, tömör kő, világos színű vakolt téglából.

- g) A területen utcai homlokzaton nem építhető erkély, loggia, látszó felületű faház.
- h) Szerelt kémény csak falazott burkolattal építhető.

15. § (1) A 13. § (1) bekezdés b) pontban meghatározott Új lakóterület településrészen az új lakóépületek telepítésénél a meglévő beépítéshez és építészeti kialakításhoz kell illeszkedni.

(2) Az épületek kialakítása

- a) A lakóépületek 30-45 fokos hajlású magas tetővel készüljenek.
- b) A tetőfedés cserép, cserép-rendszerű megjelenéshez hasonló kiselemes lemez, piros vagy barna sík pala.
- c) Elsősorban hagyományos építőanyagok alkalmazandók (kő, fa, világos színű (elsősorban fehér) vakolat.
- d) A telken elhelyezendő épületek építészeti kialakítása egymással összhangba legyen.
- e) Az utcai kerítés anyaga lehet fa, tömör kő, világos színű vakolt téglá, de drótfonat tűskésdróttal nem építhető.
- f) Szerelt kémény csak falazott burkolattal építhető.
- g) A gazdasági területeket a lakóterületektől saját területen telepített többszintes zöldsávval kell elválasztani.

16. § A 13. § (1) bekezdés c) pontban meghatározott Szőlőhegy területén az alábbi szabályok alkalmazandók:

- a) A területen a tájképi és népi építészeti hagyományokat figyelembevevő, a táj jellegét erősítő, gazdagító magastetős épületek létesíthetők.
- b) Az esztétikailag zavaró hatású épületeket takaró fásítással kell körbevenni.

17. § A 13. § (1) bekezdés d) pontban meghatározott Bánya területén az alábbi szabályok alkalmazandók:

- a) A termelés befejezése után el kell végezni a terület komplex rehabilitációját.

18. § A 13. § (1) bekezdés e) pontban meghatározott Idősek otthona területén az új épületek telepítésénél a meglévő beépítéshez és építészeti kialakításhoz kell illeszkedni.

(2) Az épületek kialakítása:

- a) Magastetős épületek építhetők 30-45 fokos hajlásszöggel.
- b) A tetőfedés cserép, cserép-rendszerű megjelenéshez hasonló kiselemes lemez, a meglévő épületekhez igazodó piros-barna árnyalatban
- c) Elsősorban hagyományos építőanyagok alkalmazandók (kő, fa, világos színű (elsősorban fehér) vakolat.

19. § (1) A 13. § (1) bekezdés f) pontban meghatározott Külterület területén az alábbi szabályok alkalmazandók:

- a) A területen – kivéve a gazdasági területet - csak hagyományos épületszerkezetű, tájba illő, oromfalas 35-45 fokos-os hajlású nyeregtetős épületek építhetők.
- b) Az épületek anyaga lehet: kő, téglá, világos színű vakolat, tetőfedése égetett cserép, nád.
- c) Mezőgazdasági területen új épületek körül takaró fásítást kell létesíteni.
- d) Az utak melletti fasorok, cserjesávok folyamatos ápolásáról, szükség szerinti pótlásukról gondoskodni kell.
- e) Törekedni kell a nagy felületű szántóterületek erdő, illetve cserjesávval történő további megosztására.
- f) A birtokközpont épületegyüttese körül 15 méter széles, többszintű erdősáv ültetendő a tájra jellemző, őshonos fajokkal.
- g) A külterületi övezeti előírásoknak meg nem felelő meglévő épületek eredeti formában, ill. jelen építészeti előírások betartásával, tájba illő módon újíthatók fel, ill. építhetők újjá.
- h) A külterületen lakókocsi, lakókonténer, egyéb mobil jellegű építmény, erkély, loggia, nyitott vízmedence nem helyezhető el.

i) A beépítésre nem szánt területeken kerítés csak élősövényből létesíthető, kivéve az erdővel, gyepvel határos területeken a vadvédelmi célú kerítést. (növényzettel kísért vadvédelmi háló)

j) Az utak, patakok, árkok mentén az élővilágot és a táj esztétikai megjelenését gazdagító erdősávok, fasorok telepítendőek a tájra jellemző lombhullató fafajok fegyelmbe vételével.

IV. FEJEZET

REKLÁMHORDOZÓKRA ÉS EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEKRE VONATKOZÓ TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK

12. Reklámokra, reklámhordozókra és cégekre vonatkozó településképi követelmények

20.§ (1) A település területén kereskedelmi célú reklám elhelyezése a termelés, szolgáltatás, vendéglátás tevékenységének segítése céljából lehetséges.

(2) A település teljes közigazgatási területén óriásplakát nem helyezhető el.

(3) A 13.§ (2) bekezdésben felsorolt kiemelt területeken reklám, reklámhordozó nem helyezhető el.

(4) Közterületen a lakosság általános tájékoztatását szolgáló útbaigazító táblarendszer, térkép vagy más jelzés a helyi egységes információs rendszerhez igazodó megjelenéssel helyezhető el.

(5) A (4) bekezdés szerinti elemek kialakítása, anyaghasználata, formavilága lehetőség szerint a helyi hagyományokhoz alkalmazkodik, egységes rendszert alkotson, Elhelyezésük a táj- és településképet, utcaképet nem bonthatja meg, jogos érdeket nem sérthet, közforgalmat nem akadályozhat és a közbiztonságot nem veszélyeztetheti.

(6) A helyi termelő, szolgáltató, vendéglátó egységek tevékenységük hirdetésére saját ingatlanukon belül cégeket, figyelemfelkeltő táblákat és egyéb feliratokat (továbbiakban reklámot) helyezhetnek el, illetve más ingatlanon belül ilyeneket – a tulajdonos beleegyezésével – kialakíthatnak a helyi egységes információs rendszerhez igazodva.

(7) Reklám támfal, kerítés, kapuzat, épület/építmény homlokzatának szerves (építészetileg megkomponált) részeként, építési telkeken önállóan, továbbá közterületi korlátokon, közműoszlopokon kerülhet kialakításra.

(8) Hideg színhőmérsékletű fényforrás (neon, halogén, lézer fény), vibráló, pulzáló fényjelenség, fényreklám nem alkalmazható.

(9) Épületek homlokzataira kerülő cég- és címtábla, információs vagy más célú berendezés épületdíszítő tagozatot nem takarhat el.

(10) Az épületeken elhelyezhető cégekre, cégtáblák, cégfeliratok szerkezeteinek, felülete rikító színű, káprázást okozó, illetve fényvisszaverő kialakítású nem lehet, az összképben zavaró hatás nem engedhető meg.

(11) Közterületről látható magánterületen az 1,0 m²-es nagyságot meghaladó, hirdető-berendezés, cég-, címtábla, cégér nem helyezhető el.

(12) Az elhasználdott, felújítandó, aktualitását veszített hirdető-berendezést, egyéb reklámhordozót, cég-, címtáblát, cégért a tulajdonosnak 30 napon belül el kell távolítania, valamint a felújítást követően az új településképi előírásoknak meg kell felelni.

(13) Üzlethelyiségenként legfeljebb egy db álló A1-es méretű kétoldalas vagy fordított „V” alakú megállító tábla helyezhető el a közterületen, mely az üzlet kirakatától maximum 1,5 méterre állhat, a gyalogosforgalmat nem akadályozó módon,

(14) Reklámcélú védőháló, illetve ponyva – az építés, felújítás ideje alatt, de legfeljebb 6 hónapos időtartamra - épületállványon elhelyezhető, amennyiben azt más jogszabály nem tiltja. Továbbá a felületen az építkezésre vonatkozó tájékoztatás, épületterv, látványterv tüntethető fel, az építési tevékenység időtartamára. Ennek elhelyezését az önkormányzat településképi bejelentési eljárásban engedélyezheti.

(15) Helyi népszavazás, rendezvény, vagy a település szempontjából jelentős eseményről való tájékoztatás érdekében az esemény napját megelőző 3 naptári hét időszakban az eseményre

vonatkozó reklámhordozó, reklám, molinó transzparens, hirdetésmények elhelyezhetők közterületen, illetve magán területen is.

13. A településképi szempontból meghatározó területeken a műszaki berendezésekre vonatkozó településképi követelmények

21.§ (1) A településképi szempontból meghatározó területen az egyéb műszaki berendezések elhelyezésére vonatkozó településképi követelmények az alábbiak:

a) Közműlétesítmények lehetőleg terepszint alatt létesüljenek, de minden esetben takartan és a tájba illesztést szolgáló igényes kialakítással, színezéssel, növényzettel.

b) Antennatorony önálló építményként (nem épületben, kilátóban) a település belterületén, illetve a 14.§ (2) bekezdésben felsorolt területeken nem létesíthető.

c) Belterületen, valamint külterület beépítésre szánt területén, ahol a villamos-energia ellátás hálózatai föld feletti vezetések, új villamos-energia elosztási, közvilágítási vezetékeket és az elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, illetve közös tartóoszlopra kell fektetni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén az építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni.

d) A tervezett lakóépületek és intézmények homlokzatára szerelt kapcsolószekrények és a dobozok helyét és a színét, az épület stílusához, a homlokzat színéhez igazodva kell kiválasztani. A berendezéseket az épületek alárendelt homlokzatára kell felszerelni, illetve a kerítésbe kell beépíteni – a közmű üzemeltetők előírásait figyelembe véve.

e) Égéstermék elvezetésére utcai homlokzaton szerelt kémény csak falazott burkolattal építhető.

f) Elektronikus hírközlési építmények és berendezései (antennák, antenntartó szerkezetek, parabolaantennák), közüzemi szolgáltatások mérő órái, nyomásszabályozó, klímaberendezés kültéri egysége, napkollektor, valamint egyéb gépészeti berendezés az épületek közterület felé néző homlokzatán csak műszakilag indokolt esetben helyezhető el.

g) Műholdvevő, illetve távközlési, adatátviteli berendezés kültéri egysége, hír- és adattovábbító berendezés az épület közterületről látható homlokzatán nem helyezhető el, kivéve, ha műszaki szükségesség okán elhelyezése más módon nem oldható meg, ebben az esetben az épület közterületről látható homlokzatán lehetőleg takartan helyezhető el.

h) Az épületen elhelyezett napkollektor csak tetősíkbán helyezhető el.

(2) A település területén a vezeték nélküli hírközlés sajátos építményeinek, műtárgyainak elhelyezésére alkalmas területként csak a meglévő antennaépítmények vehetők igénybe.

V. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉP-VÉDELMI TÁJÉKOZTATÁS ÉS SZAKMAI KONZULTÁCIÓ

14. Település-védelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció szabályai

22. § (1) A településképi védelme érdekében építető kérelmére az önkormányzati főépítész (főépítész) – illetve, ha önkormányzati főépítész nincs alkalmazásban, akkor a polgármester - szakmai tájékoztatást ad a településképi követelményekről.

(2) Szakmai konzultáció az önkormányzat hivatalos helyiségében vagy kérésre a helyszínen is lefolytatható.

15. Szakmai konzultáció tartásának kötelező esetei

23. § (1) Az építető köteles szakmai konzultációt kérni

a) új lakó épület építése esetén ide értve az „egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység” alapján történő építési munkát is.

b) a helyi védett területen minden meglévő lakóépületet illetve minden helyi védett épületet érintő külső átalakításhoz, ha az a közterületről látható módon megváltoztatja

- ba) a beépítés telepítési módját,
- bb) a beépítés színtszámát vagy az épület legmagasabb pontját,
- bc) az építmény tömegformálását,
- bd) az építmény homlokzat kialakítását.
- be) új cégér és reklámhordozó elhelyezése esetén.

egyéb területen 200 m² feletti alapterületű épület építése, átalakítása, bővítése esetén.

(2) Amennyiben a szakmai konzultációra vázlattevé, vagy műszaki tevé dokumentáció is benyújtásra kerül, előzetesen vizsgálni kell, hogy annak tartalma megfelel-e a jelen rendeletben foglalt előírásoknak.

(3) Az önkormányzat kötelező szakmai konzultáción való részvételre szólítja fel a tulajdonost, abban az esetben, ha:

- a) a tulajdonos telkén településképet rontó állapot jött létre,
- b) a hirdető-berendezést, egyéb reklámhordozót, cég-, címtáblát, cégért a tulajdonos a 20.§ (12) bekezdésben megadottak szerint nem távolította el.

(4) Jelen rendeletben meghatározottak szerint az eseti eltérések főépítész konzultációt követően lehetségesek.

(5) A szakmai konzultációról a főépítész, vagy annak hiányában a polgármester emlékeztetőt készít.

VI. FEJEZET A TELEPÜLÉSKÉP VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁS

16. A településképi véleményezési eljárás alkalmazási köre

24. § (1) Településképi véleményezési eljárást kell lefolytatni az engedélyezési eljárást megelőzően az alábbi esetekben:

a) helyi védett területen fekvő utcai lakóépületet, illetve helyi védett épületeket érintő, építési engedélyhez kötött építési munkák esetében;

b) gazdasági terület kivételével minden építési övezetben:

ba) minden 300 m² alapterületnél nagyobb,

bb) minden 6,0 m-nél magasabb épületmagasságú épület elhelyezése esetében;

c) gazdasági területen:

ca) minden 500 m² alapterületnél nagyobb,

cb) minden 7,5 m-nél magasabb építménymagasságú létesítmények elhelyezése esetében.

d) a település területén 10 m-nél magasabb építmények elhelyezése esetén.

(2) A településképi vélemény a főépítész álláspontján alapul.

17. A településképi véleményezési eljárás szempontjai

25.§ (1) Településképi véleményezési eljárással érintett építési tevékenység esetén a telepítéssel és építészeti kialakítással kapcsolatos részletes vizsgálati szempontok:

a) a tervezett beépítés megfelelően veszi-e figyelembe a kialakult, illetve átalakuló környező beépítés adottságait, rendeltetésszerű használatának és fejlesztésének lehetőségeit,

b) nem korlátozza-e indokolatlan mértékben a szomszédos ingatlanok benapozását, illetve kilátását,

c) teljesíti-e a településképi szempontokkal kapcsolatos tömegalakítási, homlokzatformálási, anyaghasználati követelményeket.

(2) Településképi véleményezési eljárással érintett építési tevékenység esetén a határoló közterületekkel való kapcsolat vizsgálatával összefüggő részletes szempontok: az esetleg a közterület fölé benyúló építmény-részek, illetve szerkezetek és berendezések milyen módon befolyásolják a közterület használatát, különös tekintettel a meglévő, illetve telepítendő fákra, fasorokra.

18. A településképi véleményezési eljárás szabályai

26.§ (1) A településképi véleményezési eljáráshoz kötött építési munkákra vonatkozó építészeti-műszaki tervdokumentációkkal kapcsolatban a településképi vélemény alapját a főépítész szakmai állásfoglalása képezi.

(2) A településképi véleményezési eljárást az építető, vagy a tervező a rendelet 4. melléklete szerinti kérelem minta alapján terjesztheti elő, az abban felsorolt mellékeltek benyújtásával.

(3) Amennyiben az adott eljárás időszakában az önkormányzat főépítészt nem foglalkoztat, a polgármester a benyújtott dokumentációra 8 napon belül választ ad, melyben a településképi véleményezési eljárástól eltekint.

(4) A véleményezési eljárás egyéb szabályait külön jogszabály tartalmazza.

VII. FEJEZET A TELEPÜLÉSKÉPI BEJELENTÉSI ELJÁRÁS

19. A településképi bejelentési eljárás alkalmazási köre

27. § Településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni az alábbi esetekben:

a) a külön jogszabályban felsorolt, építési engedély nélkül végezhető építési munkák esetén a helyi védett területen.

b) ha a meglévő lakórendeltetés megváltozása történik, illetve lakó rendeltetésre történő változtatás esetén.

c) a helyi védett épületen az építmények homlokzatára, tetőfelületére, az építési telek utcafronti kerítésére, kerítéskapujára vagy támfalára rögzített, az építési telek előkertjében álló cég- és címtábla, információs berendezés elhelyezése esetén.

d) közterületről vagy közforgalom céljára átadott magánterületről vagy közforgalom által használt területről látható – reklám, reklámhordozó, cégreklám elhelyezése esetén.

20. A településképi bejelentési eljárás szempontjai

28. § (1) A polgármester a tervezett építési tevékenységet, reklámelhelyezést vagy rendeltetésváltoztatást – kikötéssel vagy anélkül – tudomásul veszi és a bejelentőt erről a tényről igazolás megküldésével értesíti, ha a bejelentés

a) megfelel a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek,

b) a tervezett építési tevékenység, illetve reklám illeszkedik a településképbe,

c) a tervezett rendeltetés-változás illeszkedik a szomszédos és a környező beépítés sajátosságaihoz, azok, valamint a határoló közterületek rendeltetésszerű és biztonságos használatát indokolatlan mértékben nem zavarja, illetve nem korlátozza.

(2) A polgármester megtiltja a bejelentett építési tevékenység, reklámelhelyezés vagy rendeltetésváltoztatás megkezdését és – a megtiltás indokainak ismertetése mellett – figyelmezteti a bejelentőt a tevékenység bejelentés nélküli elkezdésének és folytatásának jogkövetkezményeire, ha a bejelentés:

a) nem felel meg külön jogszabályban előírt követelményeknek,

b) a tervezett építési tevékenység, illetve reklám nem illeszkedik a településképbe,

c) a tervezett rendeltetés-változás nem illeszkedik a szomszédos és a környező beépítés sajátosságaihoz, illetve, ha a bejelentés és az ahhoz csatolt dokumentáció nem igazolja, hogy az új rendeltetés a környező ingatlanok, valamint a határoló közterületek rendeltetésszerű és biztonságos használatát indokolatlan mértékben nem zavarja, illetve nem korlátozza.

(3) A polgármester a bejelentés tudomásul vételét megtagadja, amennyiben a bejelentés nem felel meg a jelen rendeletben foglaltaknak, vagy a bejelentést hiányosan nyújtották be.

(4) A bejelentési kötelezettség alá eső tevékenység:

a) hozzájárulás nélküli végzése esetén a polgármester a munkákat a hozzájárulás beszerzéséig leállíthatja, és a szabálytalan munkát végzőt bejelentési eljárásra kötelezi;

b) hozzájárulástól eltérő munka esetén a polgármester a munkákat leállíthatja és ez új bejelentési eljárást von maga után;

c) szabálytalanság esetén, amennyiben a szabályossá tétel feltételei nem állnak fenn az eredeti állapot helyreállításáról intézkedik.

21. A településképi bejelentési eljárás szabályai

29.§ (1) A Településképi bejelentési eljárást a polgármester folytatja le, az önkormányzati főépítész szakmai álláspontjára alapítva, amennyiben a településen van főépítész alkalmazásban.

(2) A településképi bejelentés tudomásul vételét tartalmazó igazolást, illetve a tudomásulvétel megtagadását tartalmazó határozatot a polgármester a bejelentés megérkezésétől számított 15 napon belül adja ki.

VII. FEJEZET A TELEPÜLÉSKÉPI KÖTELEZÉS

22. A településképi követelmények megszegésének esetei

30. § Településképi követelmény megszegésének minősül az e rendelet előírásainak nem megfelelő építés, az előírásoktól eltérő szín és anyaghasználat, formai kialakítás, valamint a 22-29. §-ban felsorolt településképi-érvényesítő eszközök szerinti kötelezettség:

a) elmulasztása,

b) alapján lefolytatott eljárásban hozott döntéstől eltérő végrehajtása,

c) alapján lefolytatott eljárásban hozott döntés végre nem hajtása.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a polgármester felhívja a figyelmet a jogszabálysértésre és végzésben megfelelő határidőt biztosít a jogszabálysértés megszüntetésére.

23. A településképi kötelezési eljárás szabályai

31. § (1) Az önkormányzat polgármestere - a 30.§ (2) bekezdése szerinti határidő eredménytelen letelte után - a Kormányrendelet szerinti kötelezési eljárást folytat le és kötelezést (az építmény, építményrész felújítására, átalakítására vagy elbontására) bocsát ki.

(2) Az önkormányzat képviselő-testülete a településképi rendeletben a településképi követelmények megszegése vagy végre nem hajtása esetére e magatartás elkövetőjével szemben településképi bírságot szab ki, amelynek összege:

a) szakmai konzultációs kötelezettség elmulasztása esetén 10.000 - 300.000,- forint,

b) településképi bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén 10.000 - 500.000,- forint,

c) a polgármester tiltása ellenére végzett tevékenység esetén 10.000 - 500.000,- forint,

d) az e rendelet előírásaitól eltérő építészeti és településképi kialakítás esetén 50.000 - 1.000.000.-forint,

e) a bejelentési dokumentációban foglaltaktól eltérő tevékenység folytatása esetén az eltérés mértékétől függően esetén 10.000 - 1.000.000,- forint,

f) településképi kötelezésben foglaltak végre nem hajtása esetén alkalmanként 10.000,- 1.000.000,- forint.

g) elhasználandó, felújítandó, aktualitását veszített hirdető-berendezést, tájékoztató (információs) rendszert, cég-, címtáblát, cégért a tulajdonosnak 30 napon belül el kell távolítani, ennek elmulasztása esetén 10.000 - 500.000,- forint.

h) a bírság ismételten is kiszabható, a településképi követelmények teljesítéséig.

(3) A településképi bírság kiszabásánál az alábbi szempontokat kell mérlegelni:

a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,

b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,

- c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
- d) a jogsértő állapot időtartamát,
- e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
- f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
- g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

VIII. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. Hatályba léptető rendelkezések

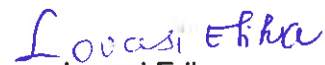
32. § (1) E rendelet a kihirdetést követő 15. napon lép hatályba.

(2) Jelen rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően keletkezett ügyekben kell alkalmazni.

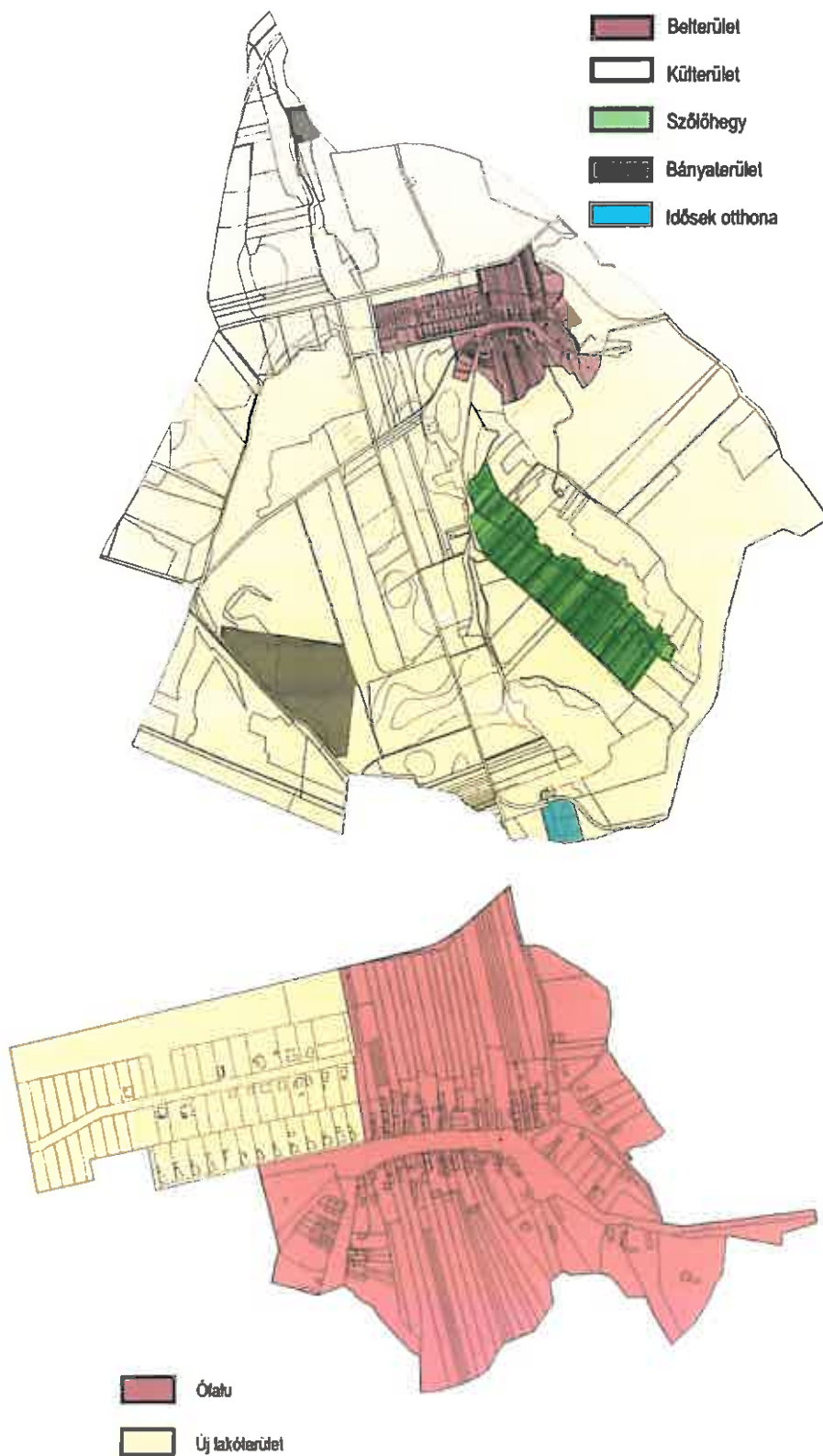
(3) Jelen rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről szóló 11/2017. (XI.8.) önkormányzati rendelet.

Németh Balázs
polgármester

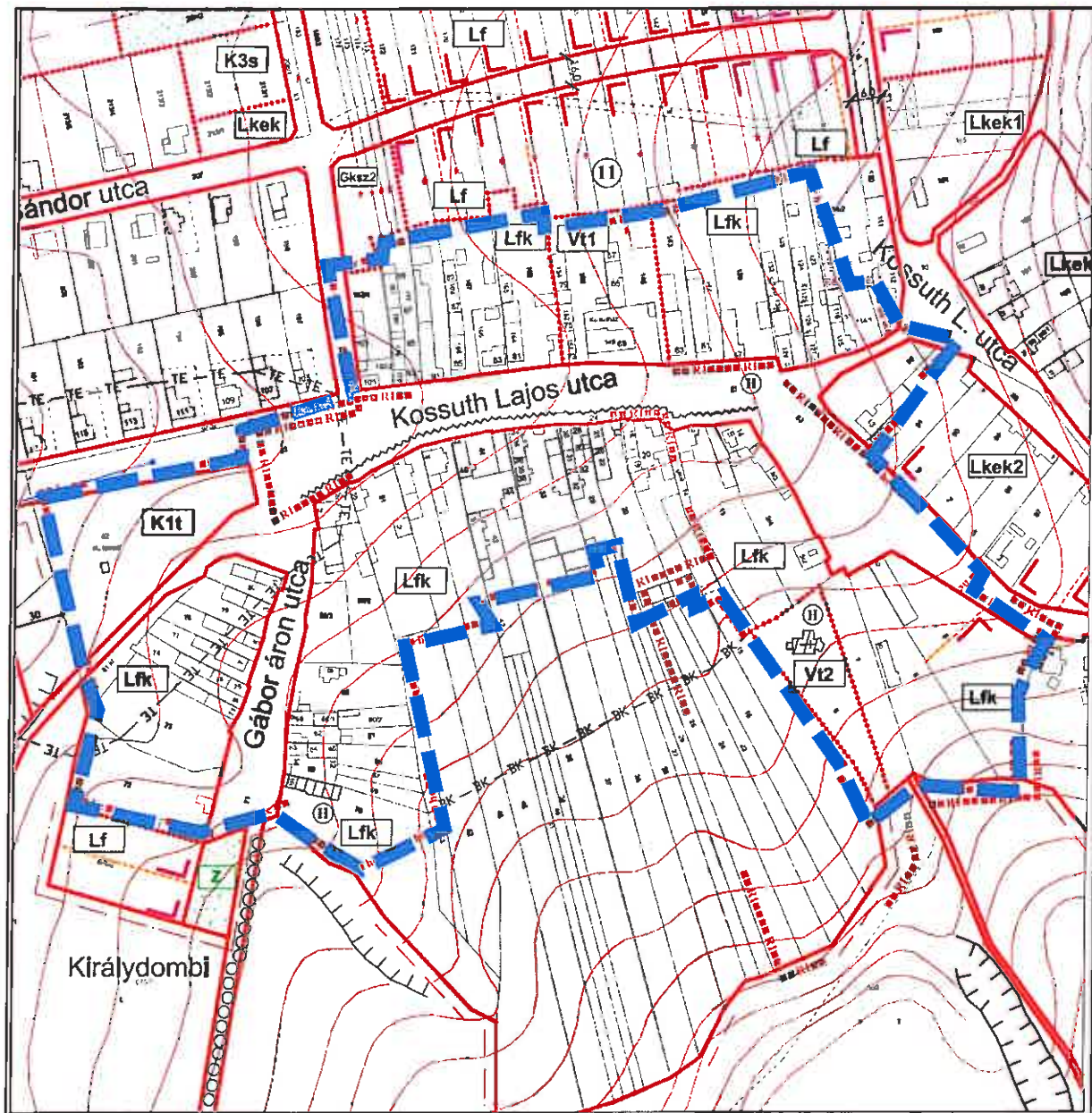

Lovasi Erika
jegyző

Településkép-védelmi szempontból meghatározó területek lehatárolása

Helyi területi védelem – helyi védelem alatt álló terület lehatárolása

Helyi értékvédelem – helyi védett épületek listája¹

HELYI VÉDETT ÉRTÉKEK

1. Mária -kápolna, 83 hrsz.
2. Fő téren álló kőkereszt,
3. A szőlőhegyi úton; a temetőben és a főközlekedési út melletti kőkereszt (hrsz: 022, 044, 82)
4. Szőlőhegyi úton a Szent György kápolna és Szűzanya-szobor. (044 hrsz)
5. Római katolikus templom (8 hrsz)

---

¹ Szóc község helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási tervének jóváhagyásáról szóló 9/2007. (X.01.) önkormányzati rendeletének 1. melléklete alapján. Részletes értékvizsgálat készült a hatályos településrendezési eszközök Alátámasztó munkarészeként az Örökségvédelmi Hatástanulmányban, 2007-ben. Az 1-5. sz. pontok alatti értékek már korábbi rendelet alapján védettek.

KÉRELEM

Településképi véleményezési eljáráshoz

1. Kérelmező/építtető neve: .....
2. Kérelmező/építtető címe: .....
3. Levelezési cím: .....
4. A tervezett és véleményezésre kért építési tevékenység helye: .....
5. Az érintett telek helyrajzi száma: .....

Melléklet:

Építészeti műszaki tervdokumentáció

Az építészeti-műszaki dokumentációnak a véleményezéshez az alábbi munkarészeket kell tartalmaznia:

- a) helyszínrajzi elrendezés ábrázolása, a szomszédos beépítés bemutatása, védettség lehatárolása, terepviszonyok megjelenítése szintvonalakkal,
- b) településképet befolyásoló tömegformálás, homlokzat kialakítás, utcakép, illeszkedés ábrázolása (lehet makett, fotómontázs, digitális megjelenítés is),
- c) reklámelhelyezés ábrázolása,
- d) rendeltetés meghatározása, valamint
- e) rövid műszaki leírás a különböző védettségek bemutatásával, a telepítésről és az építészeti kialakításról.

A véleményezési eljárás lefolytatásához a kérelmet papíralapon kell benyújtani, a véleményezendő építészeti-műszaki dokumentációt papír és elektronikus formában kell biztosítani.

Alulírott, kérem, hogy a mellékelt tervdokumentáció szerinti építményről településképi véleményt alkotni szíveskedjenek.

Kelt: ..... év ..... hó ..... nap

.....
aláírás

Tájékoztatás: A polgármester a döntését a kérelem beérkezésétől számított **15 napon belül** küldi meg a kérelmező nevére és címére. A polgármester véleményében:

- a) engedélyezésre - feltétellel vagy anélkül - javasolja a tervezett építési tevékenységet, vagy
- b) engedélyezésre nem javasolja a tervezett építési tevékenységet, ha
- ba)* a kérelem vagy melléklete nem felel meg az e rendeletben meghatározottaknak, vagy
- bb)* a tervezett építési tevékenység nem felel meg az e rendeletben foglalt településképi követelményeknek.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

KÉRELEM

Településképi bejelentési eljáráshoz

1. Bejelentő neve: .....
2. Bejelentő címe: .....
3. Levelezési cím: .....
4. A bejelentéssel érintett ingatlan helye: .....
5. Az érintett telek helyrajzi száma:.....

Melléklet:

I. Építészeti műszaki tervdokumentáció

Az építészeti-műszaki dokumentációnak a véleményezéshez az alábbi munkarészeket kell tartalmaznia:

- a) helyszínrajzi elrendezés ábrázolása, a szomszédos beépítés bemutatása, védettség lehatárolása, terepviszonyok megjelenítése szintvonalakkal,
- b) településképet befolyásoló tömegformálás, homlokzatkialakítás, utcakép, illeszkedés ábrázolása (lehet makett, fotómontázs, digitális megjelenítés is),
- c) reklámelhelyezés ábrázolása,
- d) rendeltetés meghatározása, valamint
- e) rövid műszaki leírás a különböző védettségek bemutatásával, a telepítésről és az építészeti kialakításról.

A bejelentési eljárás lefolytatásához a kérelmet papíralapon kell benyújtani, a fenti dokumentációt papír és elektronikus formában kell biztosítani.

Alulírott, kérem, hogy a mellékelt tervdokumentáció szerinti tevékenység településképi bejelentését tudomásul venni szíveskedjen.

Kelt: ....., ... év ..... hó ..... nap

.....
aláírás

Tájékoztatás: A polgármester a döntését a kérelem beérkezésétől számított **15 napon belül** küldi meg a bejelentő nevére és címére. A polgármester a tervezett építési tevékenységet, reklámelhelyezést vagy rendeltetésváltoztatást

- a) kikötéssel vagy anélkül tudomásul veszi,
- b) megtiltja, vagy
- c) a bejelentés tudomásul vételét megtagadja.

A TELEPÜLÉSKÉP VÉDELME SZEMPONTJÁBÓL KIEMELT TERÜLETEK SZŐCÖN

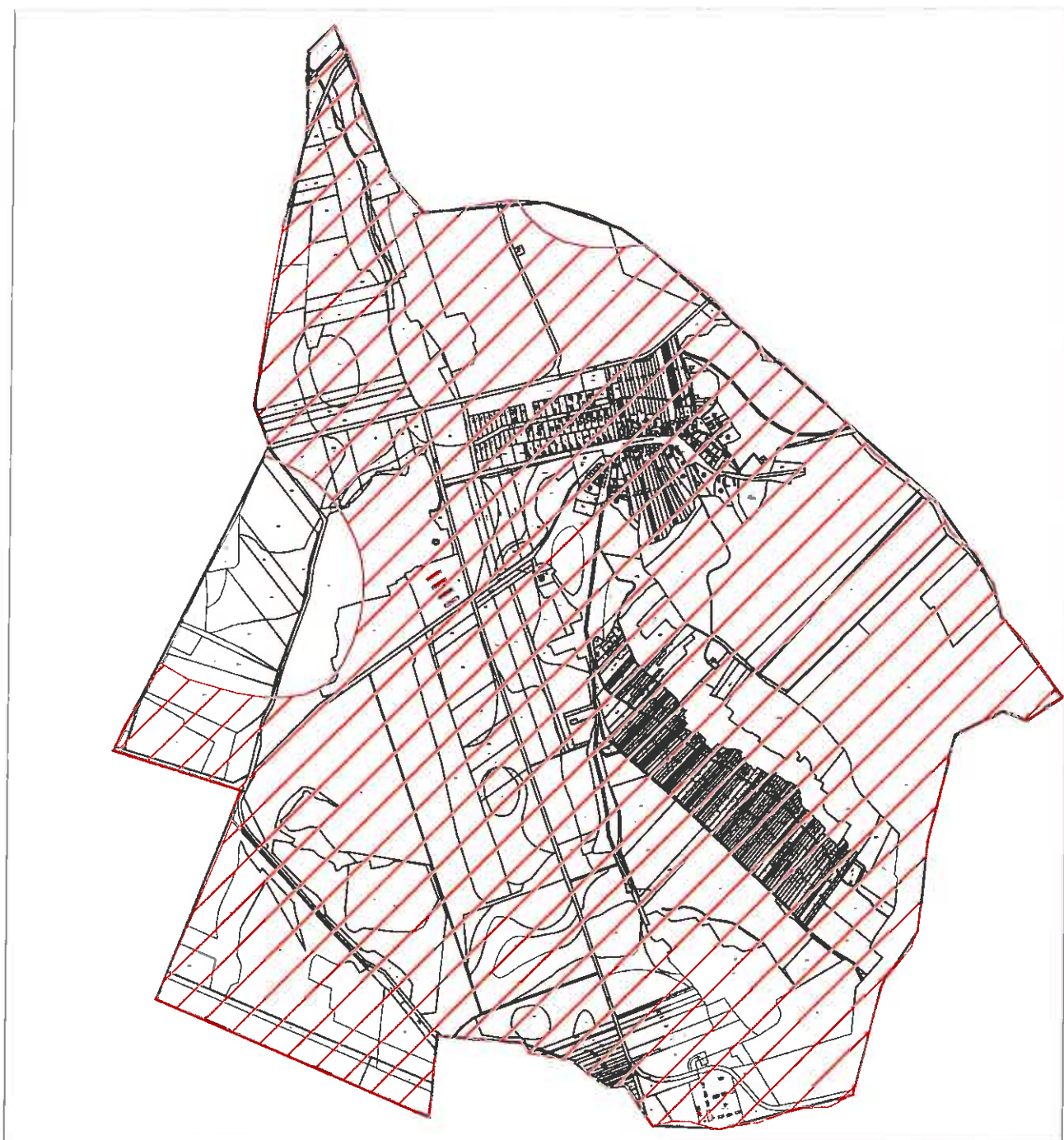
1. Régészeti lelőhelyek (2017 augusztusi adatszolgáltatás)

Jelmagyarázat:

- Ökológiai hálózat - magterület
- Ökológiai hálózat - pufferterület

2. Országos ökológiai hálózat – magterület, pufferterület
(a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. augusztusi adatszolgáltatása alapján)

 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

3. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület.
(a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 2017 augusztusi adatszolgáltatása alapján)

AJÁNLOTT NÖVÉNYJEGYZÉK A Balaton-felvidéki Nemzeti Park által telepítésre javasolt növényzet

Az alábbi jegyzék ajánlás, a felsoroltakon kívül számos további honos növényfaj megtalálható, alkalmazható. A jegyzék a települési területeken ajánlott növényfajokat, kertészeti kultúrát tartalmazza, nemesített növények alkalmazásával.

Védett fajok nem gyűjthetők és nem telepíthetők!

Az itt megadott általános jegyzéket az élőhelyi adottságok, települési hagyományok tovább árnyalhatják.

A LAKÓTERÜLET KERTJE:

Javasolt kialakításának előzménye és mintája a parasztkertek hagyománya, melynek számos vonása ma is megtalálható a Balaton-felvidék településein. Ez kiegészíthető a klimatikus adottságoknak megfelelő, honos növényzettel.

- gyepterületek:

Kialakításuknál a lakókerben az egyetlen fajból álló, fajszegény gyepek helyett a területen előforduló több fűfaj és más alacsony lágyszárú növényzet használatával virágos gyepek létesítése javasolt. Kialakítása természetes úton, vagy fűmag keverék vetésével történhet. (Pl. Sport keverékkel megerősödő gyepre Margitsziget keverékkel és apró díszlő lágyszárúakkal fajgazdag, természetes hatású pázsit telepítése.) A gyepek szélein, vagy a kevésbé taposott foltokban a környék szép vadvirágai {azoknak kertészeti változatai} ültethetők.

Többféle fűmag használatával a természeteshez közelebb álló gyepek kialakítása.

Javasolt alkotók:

francia perje (*Arrhenatherum elatius*), karcsú fényperje (*Koeleria cristata*), prémes gyöngyperje (*Melica ciliata*), sziklai csenkesz (*Festuca pseudodalmatica*), kései perje (*Cleistogenes serotina*), vékony csenkesz (*Festuca valesiaca*)

- A fű felületét apró növésű lágyszárúak díszíthetik, pl. százszorszép (*Bellis perennis*), vajszinű ördögyszem (*Scabiosa ocrroleuca*), kakukkfű (*Thymus sp.*), veronika fajok (*Veronica sp.*), hasznos földitömjén (*Pimpinella saxifraga*), fehér here (*Trifolium repens*)

- A gyepek széleinél, vagy kevésbé taposott foltokban telepíthetők, pl. török hóvirág (*Galanthus elwesii*) széles levelű salamonpecsét (*Polygonatum latifolium*), illatos ibolya (*Viola odorata*), gyöngyvirág (*Convallaria majalis*).

A kertet szegélyezhetik alacsony növésű, ill. helyenként magasabb virágos növények. Kedvező a fűszer és gyógynövények használata is. A kerítések, támfalak felületét díszcserjék sora élénkítheti. Nagyobb felület esetén feltétlenül szükséges a kőbástyára, kerítésre felkúszó, vagy lecsüngő növényzet telepítése.

- Alacsony növésű szegélyvirágok:

porcsinrózsa (*Portulaca grandiflora*), petúnia (*Petunia hybrida*), árvácska (*Viola wittrockiana*), körömvirág (*Calendula officinalis*), jácintok (*Hyacinthus sp.*), lila sáfrány (*Crocus vernus*), fehér nárcisz (*Narcissus poeticus*), aranyáfrány (*Crocus aureus*), csupros nárcisz (*Narcissus pseudonarcissus*), kék nőszirm (*Iris germanica*), tazetta nárcisz (*Narcissus tazetta*), pompás nárcisz (*Narcissus incomparabilis*), törökszegfű (*Dianthus barbatus*), törpe bársonyvirág (*Tagetes patula*), kerti szegfű (*Dianthus caryophyllus*), búzavirág (*Centaurea cyanus*), habszegfű fajok (*Silene sp.*), szikla-bőrlevél (*Bergenia crassifolia*)

- Magasabb kerti virágok:

nefelejcs (*Myosotis silvestris*), tornyos harangvirág (*Campanula pyramidalis*), ezüstös pipitér (*Anthemis biebersteiniaia*), kerti margaréta (*Chrysanthemum maximum*), estike (*Hesperis matronalis*), mezei margaréta (*C. leucanthemum*), erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*), kerti szarkaláb (*Consolida ajacis*), fehér liliom (*Lilium candidum*), japán árnyliliom (*Hosta lancifolia*), tűzliliom (*Lilium bulbiferum*), pálmaliliom (*Yucca filamentosa*), tulipánfélék (*Tulipa sp.*), bugás lángvirág (*Phlox paniculata*), oroszlánszáj (*Antirrhinum majus*), kerti fátyolvirág (*Gypsophila elegans*), báránnyarok (*Amaranthus hypochondriacus*), nagy meténg (*Vinca major*)

- kerti díszként is használható fűszer- és gyógynövények:

izsóp (*Hypossus officinalis*), levendula (*Lavandula angustifolia*), rozsmaring (*Rosmarinus officinalis*), kerti ruta (*Ruta graveolens*), orvosi zsálya (*Salvia officinalis*), kakukkfű fajok (*Thymus serpyllum*, *T. sp.*), bazsalikom (*Ocimum basilicum*), szurokfű (*Origanum vulgare*)

- kerítést kísérő díszcserjék:

kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*), tűztövis (*Pyracantha coccinea*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), nyári orgona (*Buddleia davidii*), mályva (*Hibiscus siriacus*)

- felkúszó és lecsüngő növényzet (támfalra, kerítéshez, kőfal elé):

trombita folyondár (*Campsis radicans*), sarkantyúka (*Tropaeolum majus*), tatár lonc (*Lonicera tatarica*), magyar lonc (*Lonicera telmaniana*), borostyán (*Hedera helix*), kék hajnalka (*Ipomoea tricolor*), ligeti szőlő (*Vitis silvestris*), bíboros hajnalka (*Ipomoea purpurea*), lila akác (*Wisteria sinensis*)

- kőfalakat, támfalakat élénkítő növényzet (a kúszónövényekkel együtt alkalmazva):

sziklai ternye (*Alyssum saxatile*), fehér varjúháj (*Sedum album*), rózsás kövirózsa (*Sempervivum marmoreum*), borsos varjúháj (*Sedum acre*), valamint kertészetekben kapható termesztett fajok

A LAKÓTELEK FÁI:

A régi falusi kertekben jellemzőek a hasznófák voltak, főleg a kevés permetezést igénylő gyümölcsfák. Más fát csak megtűrték - nem vágtak ki -, ha kivételesen szép volt. pl. kislevelű hárs (*Tilia cordata*), berkenye (*Sorbus sp.*), vadkörte (*Pyrus pyrastrer*), tölgy (*Quercus sp.*), tájfajták

- javasolt gyümölcsfák és cserjék:

dió (*Juglans regia*), kajszibarack (*Prunus armeniaca*), őszibarack (*Prunus persica*), mandula (*Prunus dulcis*), szilva (*Prunus domestica*), meggy (*Prunus cerasus*), cseresznye (*Cerasus sp.*), alma (*Malus domestica*), körte (*Pyrus communis*), eperfa (*Morus alba*), szőlő (*Vitis vinifera*), füge (*Ficus carica*), málna (*Rubus idaeus*), piros ribizli (*Ribes spicatum*), egres (*Ribes uva-crispa*), mogyoró (*Corylus avellana*)

Sajátos hangulatot adhat a különféle díszitőkök (*Cucurbita pepo*), a kúszó bab (*Phaseolus sp.*), napraforgó (*Helianthus annuus*) mértéktartó alkalmazása.

A lakótelken a felsorolt növényfajokból izléssel összeválogatva alakítható ki a virágos gyep, néhány árnyékot adó (gyümölcs)fa, a széleken cserjék, virágok, a kerítést kísérő magasabb virágok vagy cserjesor, a nagyobb függőleges felületeket vagy kőfalat derítő kúszónövények, sziklai növényzet. A lakóházat, tornácot, falmélyedéseket cserepes dísznövények gazdagíthatják, legjellemzőbb a muskátli (*Pelargonium zonale*).

KÖZTERÜLETEK, PARKOK NÖVÉNYZETE:

Alapvető szempont, hogy a területen honos növényfajok, fák és cserjék {és azok kertészeti változatainak} használatával kerüljenek kialakításra. Nagyszámú fa, bokor alkalmazása esetén a légyszárúak, virágok a kezelt parkok jellegét kevésbé határozzák meg.

A növények nemesítésével a távoli területeken honos virágok mindennapi alkalmazása elterjedt. A díszparkokban a honos fajok alkalmazása mellett légyszárúak esetében kisebb mértékben elfogadott a zöldfelületek karakteréhez igazodó nemesített más fajok ültetése is.

- Fák a településközpontban, a templom körül és a jelentősebb középületeknél:

kislevelű hárs (*Tilia cordata*), vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastanum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petrae*)

-További ajánlott fajok:

mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), virágos v. mannakőris (*Fraxinus ornus*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)

Színezheti az összetételt egy-egy rezgő nyár (*Populus tremula*), nyír (*Betula pendula*), eperfa (*Morus alba*).

- Cserjék:

madárbirs (*Cotoneaster sp.*), cserszömörce (*Cotinus coggygria*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kecskerágó (*Euonymus sp.*), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), kőkény (*Prunus spinosa*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), mogyoró (*Corylus avellana*)

A lakókerteknél felsorolt gyümölcsfák, cserjék, kúszónövények is alkalmazhatók a hely függvényében.

KÜLTERÜLETEKEN AJÁNLOTT NÖVÉNYZET:

Szőlőhegyeken a történeti szőlőművelés fenntartásával csak a pince bejáratnál jellemző a kis gyepterület. Az épület vagy boltpince mellett diófák ültetése általános, melyek egyben a pince árnyékolását is szolgálják. Esetleg telepíthető néhány gyümölcsfa, főként csonthéjasok, és cserjék. Gyakori a cseresznye, mandula, szelídgesztenye fa ültetése. A tájidegen növényzet alkalmazását mindenképpen kerülni kell.

A települések további külterületén megtalálhatók a természeti értéket hordozó rétek, gyepek, nádasok, mélyfekvésű, vizes élőhelyek és a patakokat, élővízfolyásokat kísérő természetes növényzet. E területek természetes növényzetének megőrzése, a változatlan élőhelyi feltételek fenntartása szükséges. Tájképi értékük mellett ökológiai kapcsolatot, sok állatfaj számára menedéket jelentenek a patakot szegélyező és az út mentén látható fasorok, sövények.

A védett táj egyediségének megőrzéséhez a településeken, különösen a külterületen kerülni kell a tájidegen növényfajok használatát. Az arborétumok és díszparkok gyűjteményének kivételével a Balaton-felvidéki táj szépségét a sokféle élőhelyet jellemző honos növényzet gazdagsága adja. Ezért a tájidegen fajok egyedei (pl. a fenyők (*Picea sp.*)) csak igen kis mértékben, inkább csak egy-két jelentős épülethez kapcsolódva jelenjenek meg a településeken. A lakó- és üdülőtelkek, de különösen a külterületek, szőlőhegyek területén a tájidegen fajok (tű- és pikkelylevelűek, tuják (*Thuja occidentalis*)) ültetése feltétlenül kerülendő.

A nyomvonalas infrastruktúra létesítésénél (út, közművezetékek) különösen fontos a bolygatott területek helyreállítása, a telepítésre kerülő növényzetnek a honos állományból történő megválasztása, a terület élőhelyi adottságainak függvényében. Kerülendő, inváziós növényfajok

Az adventív fajok betelepítését minden áron meg kell akadályozni!

Az adventív fajok ellenőrizhetetlen mértékű szaporodásukkal a növényzet összetételében, a települési és természetes zöldfelületekben óriási károkat okoznak, terjeszkedésük meg nem állítható. Ide sorolható pl. a bálványfa (*Ailanthus altissima*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*), ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

AZ INVÁZIÓS NÖVÉNYEK LISTÁJA

az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014. EU rendelet alapján

A rendelet alapján a tagországok képviselőiből álló inváziós fajok elleni védelemért felelős bizottság elfogadta azt a növény- és állatfajlistát, mely az Unió számára veszélyt jelentő inváziós idegenhonos fajok jegyzékét alkotja. A listán szereplő fajok egyedeire vonatkozó szigorú szabályok szerint tilos az egész EU területén forgalomba hozni és a természetbe kibocsátani akár egyetlen példányt is, de a behozatalra, tartásra, tenyésztésre, szaporításra, szállításra, kereskedelemre és felhasználásra is hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak.

A listában szereplő növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
Borfa, tengerparti seprúcserje	<i>Baccharis halimifolia</i>
Kaliforniai tündérhínár	<i>Cabomba caroliniana</i>
Vízijácint	<i>Eichhornia crassipes</i>
Perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i>
Sosnowsky-medvetalp	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
Hévízi gázló	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
Fodros átokhínár	<i>Lagarosiphon major</i>
Nagyvirágú tóalma	<i>Ludwigia grandiflora</i>
Sárgavirágú tóalma	<i>Ludwigia peploides</i>
Sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i>
Közönséges süllőhínár	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
Keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i>
Ördögfarok keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i>
Kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana var. lobata</i>

Magyar név	Tudományos név
Közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
Vékonylevelű átokhínár	<i>Elodea nuttallii</i>
Bíbor nebáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
Felemáslevelű süllőhínár	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
Kaukázusi medvetalp	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Óriásrebarbara	<i>Gunnera tinctoria</i>
Tollborzfü	<i>Pennisetum setaceum</i>
	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
	<i>Microstegium vimineum</i>

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucsor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).